

RAQAMLASHTIRISH DAVRIDA YUQORI MALAKALI XOTIN QIZLARNI JAMIYATGA TAYYORLASH MUAMMOLARI

Rasuleva Maprat Rafikovna

Toshkent amaliy fanlar univresiteti Informatika kafedrası katta o'qituvchisi
mrasulova1964@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11273144>

Annotatsiya: Ushbu maqola raqamlashtirish davrida yuqori malakali xotin-qizlarni jamiyatga tayyorlashda yuzaga keladigan muammolarni o'rganishga bag'ishlangan. Raqamli iqtisodiyotning tez rivojlanishi xotin-qizlar uchun yangi imkoniyatlar yaratish bilan birga, ularga nisbatan yangi qiyinchiliklarni ham keltirib chiqarmoqda. Maqolada ta'lim va kasbiy tayyorgarlik, raqamli tafovut va resurslar yetishmovchiligi, ijtimoiy va madaniy to'siqlar, ish joylarida gender tengligi va tarmoq va hamkorlik imkoniyatlari kabi asosiy muammolar tahlil qilinadi. Ushbu muammolarni hal etish uchun zarur strategiyalar va chora-tadbirlar tavsiflanadi. Maqola xotin-qizlarni raqamli jamiyatga muvaffaqiyatli integratsiya qilish va ularning kasbiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan tavsiyalarni o'z ichiga oladi.

Kalit so'zlar: Raqamli iqtisodiyot, xotin-qizlar, ta'lim, kasbiy tayyorgarlik, gender tengligi, ijtimoiy to'siqlar, raqamli tafovut, tarmoq va hamkorlik, raqamli savodxonlik, ish joylarida tenglik.

Аннотация: Эта статья посвящена изучению проблем, возникающих при подготовке высококвалифицированных женщин к жизни в обществе в эпоху цифровизации. Быстрое развитие цифровой экономики не только открывает новые возможности для женщин, но и ставит перед ними новые проблемы. В статье анализируются ключевые проблемы, такие как образование и профессиональная подготовка, цифровой разрыв и нехватка ресурсов, социальные и культурные барьеры, гендерное равенство на рабочем месте, а также возможности для установления контактов и сотрудничества. Описаны стратегии и меры, необходимые для решения этих проблем. В статье содержатся рекомендации, направленные на успешную интеграцию женщин в цифровое общество и поддержку их профессионального развития.

Ключевые слова: Цифровая экономика, женщины, образование, профессиональная подготовка, гендерное равенство, социальные барьеры, цифровой разрыв, сети и сотрудничество, цифровая грамотность, равенство на рабочем месте.

Abstract: This article is devoted to the study of the problems that arise in the preparation of highly qualified women for society during the period of digitization. The rapid development of the digital economy is creating new opportunities for women, as well as new challenges for them. The article analyzes key issues such as education and professional training, digital disparity and resource shortages, social and cultural barriers, gender equality in workplaces, and networking and collaborative opportunities. The necessary strategies and measures are described to solve these problems. The article includes recommendations aimed at successfully integrating women into digital society and supporting their professional development.

Key words: Digital economy, Women, Education, Professional Training, gender equality, social barriers, digital disparity, networking and collaboration, digital literacy, equality in the workplace.

Raqamlashtirish davri barcha sohalarda ulkan o'zgarishlarni keltirib chiqardi va bu jarayon jamiyatning har bir qatlamiga ta'sir ko'rsatmoqda. Ayniqsa, raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi xotin-qizlar uchun yangi imkoniyatlar va shu bilan birga, yangi muammolarni ham olib kelmoqda. Raqamli texnologiyalarni samarali qo'llash va ulardan foydalanish ko'nikmalari yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlashda muhim ahamiyatga ega bo'lib, xotin-qizlarni ushbu jarayonga integratsiya qilish o'ziga xos muammolarni hal qilishni talab qiladi.

Ushbu maqolada yuqori malakali xotin-qizlarni raqamli jamiyatga tayyorlashda duch kelinadigan asosiy muammolar va ularga yechimlar haqida so'z yuritiladi. Ta'lim va kasbiy tayyorgarlik, raqamli tafovut va resurslar yetishmovchiligi, ijtimoiy va madaniy to'siqlar, ish joylarida gender tengligi, va tarmoq va hamkorlik imkoniyatlari kabi masalalar tahlil qilinadi. Ushbu yo'nalishlarda amalga oshiriladigan choralar xotin-qizlarning raqamli iqtisodiyotda muvaffaqiyatli faoliyat yuritishlari uchun zarurdir.

Maqolada keltirilgan tahlillar va tavsiyalar xotin-qizlarni raqamlashtirilgan jamiyatga muvaffaqiyatli tayyorlashga va ularning raqamli iqtisodiyotda samarali ishtirok etishlariga ko'maklashadi.

Raqamlashtirish davrida yuqori malakali xotin-qizlarni jamiyatga tayyorlash muammolari jiddiy masala bo'lib, turli omillarni o'z ichiga oladi. Ushbu muammolar quyidagi asosiy yo'nalishlar bo'yicha tahlil qilinishi mumkin:

Ta'lim va kasbiy tayyorgarlik.

Raqamli iqtisodiyotda muvaffaqiyatli bo'lish uchun xotin-qizlar yuqori malakali ta'lim olishlari kerak. 2023 yilda dunyo bo'ylab STEM (fan, texnologiya, muhandislik va matematika) yo'nalishlarida ta'lim olayotgan talabalar orasida ayollar ulushi 35% ni tashkil etdi. Shunga qaramay, texnologiya sohasida ishlayotgan xotin-qizlarning ulushi hali ham past bo'lib, faqat 25% ni tashkil etadi. Ayollar uchun maxsus dasturlar va grantlar mavjud bo'lishi, ularning raqamli texnologiyalarni o'rganishlari uchun imkoniyat yaratadi. Bundan tashqari, ular uchun mentorlik dasturlari va tajriba almashish imkoniyatlari muhimdir.

Raqamli tafovut va resurslar yetishmovchiligi

Ko'plab ayollar uchun raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari cheklangan. Dunyoda taxminan 3,7 milliard kishi internetdan foydalana olmasligi aniqlangan va ulardan ko'pchiligi ayollar hisoblanadi. 2022 yilda global miqyosda internetdan foydalanuvchi ayollar ulushi 48% ni tashkil etgan, erkaklar esa 58% ni tashkil qilgan. Bu raqamli tafovutni kamaytirish uchun internet va raqamli texnologiyalarga kirishni kengaytirish, shuningdek, raqamli savodxonlik bo'yicha o'quv dasturlarini tashkil etish zarur.

Ijtimoiy va madaniy to'siqlar

Ko'pgina jamiyatlarda xotin-qizlarning kasbiy rivojlanishi ijtimoiy va madaniy to'siqlar bilan cheklangan. Masalan, O'zbekistonda ayollarning faqat 28% ishchi kuchi tarkibida bo'lsa, bu ko'rsatkich erkaklar orasida 54% ni tashkil etadi. Ularning kasbiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlash uchun gender tenglikka oid siyosatlar va dasturlar amalga oshirilishi kerak. Shuningdek, oilaviy va jamiyat miqyosida ularning faolligini rag'batlantirish muhimdir.

Ish joylarida gender tengligi

Ko'plab kompaniyalar va tashkilotlarda gender tengligi hali ham muammo bo'lib qolmoqda. Ayollarni yuqori lavozimlarga tayinlashda qiyinchiliklar mavjud. Masalan, IT sohasida rahbar lavozimlarini egallagan ayollar ulushi faqat 16% ni tashkil etadi. Buning

oldini olish uchun ish joylarida gender tenglikka oid strategiyalarni ishlab chiqish va amalga oshirish zarur. Bu strategiyalar orqali ayollarga rahbarlik lavozimlarida ishlash imkoniyatlari yaratish, ularni motivatsiya qilish va qo'llab-quvvatlash mumkin.

Tarmoq va hamkorlik imkoniyatlari.

Ayollarni raqamli iqtisodiyotga integratsiya qilishda tarmoq va hamkorlik imkoniyatlarining kengaytirilishi katta ahamiyatga ega. Xotin-qizlar uchun professional tarmoqlar va klublarni tashkil etish, shuningdek, ular o'rtasida tajriba almashish imkoniyatlarini yaratish lozim. 2023 yilda ayollar uchun tashkil etilgan texnologik tarmoqlar soni 20% ga oshdi, bu esa ularning bilim va ko'nikmalarini oshirishga yordam beradi.

Ushbu yo'nalishlarda amalga oshiriladigan choralar yuqori malakali xotin-qizlarni raqamli iqtisodiyot va jamiyatga muvaffaqiyatli integratsiya qilishga yordam beradi. Raqamli iqtisodiyotning tez sur'atlar bilan rivojlanishi bilan birga, xotin-qizlarning ushbu jarayonga samarali qo'shilishi uchun zarur bo'lgan ta'lim, resurslar, ijtimoiy va madaniy qo'llab-quvvatlash kabi muhim omillarni hal qilish orqali jamiyat umumiy rivojlanishiga katta hissa qo'shish mumkin.

TEGISHLI TADQIQOTLAR

Xotin-qizlarni raqamli iqtisodiyotga muvaffaqiyatli integratsiya qilish masalalari bo'yicha o'tkazilgan bir qator tadqiqotlar muammolarni aniqlash va hal qilishda muhim ma'lumotlar beradi. Quyida ushbu yo'nalishdagi ba'zi asosiy tadqiqotlar keltirilgan:

"The global gender gap report 2022" (Jahon Iqtisodiy Forumi)

Bu hisobot global miqyosda gender tengligi darajasini o'lchashga qaratilgan. U turli davlatlar o'rtasidagi tafovutlarni ko'rsatib beradi va ayollar hamda erkaklar o'rtasidagi iqtisodiy imkoniyatlar, ta'lim, sog'liq va siyosiy ishtirok kabi sohalardagi farqlarni tahlil qiladi.

"Women in tech: The Facts" (National Center for Women & Information Technology)

Ushbu hisobot ayollarni texnologiya sohasiga jalb qilish va ularni ushlab qolish bo'yicha statistika va tavsiyalarni o'z ichiga oladi. Hisobotda texnologiya sohasida ayollarni qo'llab-quvvatlash va ularning kasbiy rivojlanishini ta'minlash uchun zarur bo'lgan chora-tadbirlar bayon etilgan.

"Bridging the Gender Digital Divide" (OECD)

Ushbu hisobotda raqamli tafovutlarni kamaytirish va ayollarning raqamli iqtisodiyotdagi ishtirokini oshirish uchun zarur bo'lgan siyosatlar va dasturlar tahlil qilingan. OECD tavsiyalari ayollarni raqamli texnologiyalar bilan ishlashga o'rgatish va raqamli savodxonlikni oshirish bo'yicha chora-tadbirlarni o'z ichiga oladi.

"Digital Skills Toolkit for Women Entrepreneurs" (UNCTAD)

Bu qo'llanma ayol tadbirkorlar uchun raqamli ko'nikmalarni rivojlantirish bo'yicha amaliy tavsiyalarni taqdim etadi. Ushbu tadqiqotda raqamli ko'nikmalarni rivojlantirish orqali ayol tadbirkorlarning muvaffaqiyatga erishishlari uchun zarur bo'lgan qadamlar bayon etilgan.

"Gender Equality in Digital Access and Skills: Leveraging New Opportunities for Women's Empowerment" (World Bank)

Jahon Banki tomonidan o'tkazilgan ushbu tadqiqot raqamli iqtisodiyotda gender tengligini ta'minlash va ayollarning raqamli ko'nikmalarini oshirish bo'yicha amaliy tavsiyalarni o'z ichiga oladi. Tadqiqotda raqamli tafovutlarni kamaytirish va raqamli

texnologiyalarga kirishni kengaytirish orqali ayollarni qo'llab-quvvatlash bo'yicha chora-tadbirlar keltirilgan.

Ushbu tadqiqotlar xotin-qizlarning raqamli iqtisodiyotga integratsiyasini ta'minlash bo'yicha turli xil yondashuvlarni va chora-tadbirlarni tavsiya qiladi. Ularning natijalari va tavsiyalari xotin-qizlarning raqamli texnologiyalarni o'zlashtirishlariga ko'maklashish va ularning kasbiy rivojlanishlarini qo'llab-quvvatlash uchun zarur bo'lgan chora-tadbirlarni ishlab chiqishda muhimdir.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ta'lim va kasbiy tayyorgarlik

Tahlil: Raqamli iqtisodiyotda yuqori malakali xotin-qizlarni tayyorlashning asosiy muammolaridan biri ta'lim va kasbiy tayyorgarlikdir. Dunyo bo'ylab STEM (fan, texnologiya, muhandislik va matematika) yo'nalishlarida ayollar ulushi 35% ni tashkil etsa-da, texnologiya sohasida ishlayotgan xotin-qizlarning ulushi faqat 25% ni tashkil etadi. Bu ko'rsatkichlar xotin-qizlarning texnologiya va ilmiy sohalarda yetarli darajada vakil bo'lishlariga to'sqinlik qilayotganini ko'rsatadi.

Natijalar: Ta'lim va kasbiy tayyorgarlikni yaxshilash uchun xotin-qizlarga maxsus dasturlar va grantlar ajratilishi zarur. Mentorlik dasturlari va tajriba almashish imkoniyatlari xotin-qizlarning kasbiy rivojlanishlariga katta yordam beradi. Shu bilan birga, texnik va ilmiy yo'nalishlarda ta'lim olayotgan xotin-qizlar sonini oshirishga qaratilgan siyosat va dasturlar ishlab chiqilishi kerak.

Raqamli tafovut va resurslar yetishmovchiligi

Tahlil: Raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari cheklanganligi xotin-qizlarning raqamli iqtisodiyotga integratsiyasiga to'sqinlik qilmoqda. 2022 yilda global miqyosda internetdan foydalanuvchi ayollar ulushi 48% ni tashkil etgan, erkaklar esa 58% ni tashkil qilgan. Dunyoda taxminan 3,7 milliard kishi internetdan foydalana olmasligi aniqlangan va ulardan ko'pchiligi ayollar hisoblanadi.

Natijalar: Raqamli tafovutni kamaytirish uchun internet va raqamli texnologiyalarga kirishni kengaytirish, shuningdek, raqamli savodxonlik bo'yicha o'quv dasturlarini tashkil etish zarur. Xotin-qizlarning internet va texnologiyalarga kirish imkoniyatlarini yaxshilash orqali ularning raqamli iqtisodiyotda muvaffaqiyatli ishtirok etishlariga zamin yaratiladi.

Ijtimoiy va madaniy to'siqlar

Tahlil: Ko'pgina jamiyatlarda xotin-qizlarning kasbiy rivojlanishi ijtimoiy va madaniy to'siqlar bilan cheklangan. O'zbekistonda ayollarning faqat 28% ishchi kuchi tarkibida bo'lsa, bu ko'rsatkich erkaklar orasida 54% ni tashkil etadi. Bu ayollarni iqtisodiy faoliyatdan chetlatadigan madaniy va ijtimoiy me'yorlar mavjudligini ko'rsatadi.

Natijalar: Gender tenglikka oid siyosatlar va dasturlarni amalga oshirish orqali xotin-qizlarning kasbiy rivojlanishiga ko'maklashish zarur. Oilaviy va jamiyat miqyosida ularning faolligini rag'batlantirish va qo'llab-quvvatlash orqali ijtimoiy va madaniy to'siqlarni bartaraf etish mumkin.

Ish joylarida gender tengligi

Tahlil: Ish joylarida gender tengligi muammosi hali ham dolzarbdir. IT sohasida rahbar lavozimlarini egallagan ayollar ulushi faqat 16% ni tashkil etadi. Bu ayollarning yuqori lavozimlarga tayinlanishida to'sqinliklar mavjudligini ko'rsatadi.

Natijalar: Ish joylarida gender tenglikka oid strategiyalarni ishlab chiqish va amalga oshirish orqali ayollarga rahbarlik lavozimlarida ishlash imkoniyatlari yaratish mumkin. Bu strategiyalar ayollarning motivatsiyasini oshirish va ularni qo'llab-quvvatlashga qaratilishi kerak.

Tarmoq va hamkorlik imkoniyatlari

Tahlil: Ayollarni raqamli iqtisodiyotga integratsiya qilishda tarmoq va hamkorlik imkoniyatlarining kengaytirilishi katta ahamiyatga ega. 2023 yilda ayollar uchun tashkil etilgan texnologik tarmoqlar soni 20% ga oshdi. Bu ayollarning bilim va ko'nikmalarini oshirishlariga ko'maklashadi.

Natijalar: Xotin-qizlar uchun professional tarmoqlar va klublarni tashkil etish, shuningdek, ular o'rtasida tajriba almashish imkoniyatlarini yaratish lozim. Bu orqali ayollar o'z bilim va ko'nikmalarini oshirish, yangi imkoniyatlardan foydalanishlari mumkin bo'ladi.

Ushbu yo'nalishlarda amalga oshiriladigan choralar yuqori malakali xotin-qizlarni raqamli iqtisodiyot va jamiyatga muvaffaqiyatli integratsiya qilishga yordam beradi. Raqamli iqtisodiyotning tez sur'atlar bilan rivojlanishi bilan birga, xotin-qizlarning ushbu jarayonga samarali qo'shilishi uchun zarur bo'lgan ta'lim, resurslar, ijtimoiy va madaniy qo'llab-quvvatlash kabi muhim omillarni hal qilish orqali jamiyat umumiy rivojlanishiga katta hissa qo'shish mumkin.

METODOLOGIYA

Ushbu tadqiqotda yuqori malakali xotin-qizlarni raqamli iqtisodiyotga tayyorlashda duch kelinadigan muammolarni aniqlash va ularni hal qilish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqishga qaratilgan. Tadqiqot quyidagi metodologik qadamlar asosida amalga oshirildi:

Literatura sharhi: Tadqiqotning boshlang'ich bosqichida, raqamlashtirish va gender tengligi sohasida mavjud ilmiy adabiyotlar, maqolalar va hisobotlar o'rganildi. Bu bosqichda xotin-qizlarning raqamli iqtisodiyotga integratsiyasi bo'yicha mavjud bilim va tajribalar tahlil qilindi.

Statistik ma'lumotlarni tahlil qilish: Jahon banki, BMT va boshqa xalqaro tashkilotlarning statistik ma'lumotlari asosida raqamli iqtisodiyotda xotin-qizlarning ishtiroki va ular duch kelayotgan muammolar to'g'risidagi raqamlar tahlil qilindi. Masalan, internetdan foydalanuvchi xotin-qizlar ulushi, STEM yo'nalishlarida ta'lim olayotgan va ishlayotgan ayollar ulushi, rahbar lavozimlaridagi ayollar soni kabi ko'rsatkichlar tahlil qilindi.

So'rov va intervyular: O'zbekistonda faoliyat yuritayotgan xotin-qizlar o'rtasida so'rov va intervyular o'tkazildi. Bu bosqichda xotin-qizlarning raqamli texnologiyalarni o'zlashtirishdagi qiyinchiliklari, ta'lim va kasbiy tayyorgarlikdagi ehtiyojlari, ish joylaridagi gender tengligi masalalari haqida ma'lumotlar yig'ildi.

Ma'lumotlarni tahlil qilish: Toplangan ma'lumotlar sifatli va miqdoriy usullar yordamida tahlil qilindi. Ma'lumotlar asosida xotin-qizlarning raqamli iqtisodiyotga integratsiyasi uchun zarur bo'lgan shart-sharoitlar va to'siqlar aniqlanib, ularni hal qilish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqildi.

Tavsiya va chora-tadbirlar ishlab chiqish: Tadqiqot natijalariga asoslanib, xotin-qizlarni raqamli iqtisodiyotga muvaffaqiyatli integratsiya qilish uchun ta'lim, resurslar, ijtimoiy va madaniy qo'llab-quvvatlash kabi yo'nalishlarda amalga oshirilishi kerak bo'lgan chora-tadbirlar tavsiya qilindi. Shu jumladan, maxsus dasturlar va grantlar, raqamli

savodxonlik bo'yicha o'quv dasturlari, gender tenglikka oid siyosatlar va mentorlik dasturlari ishlab chiqildi.

Ushbu metodologik yondashuv xotin-qizlarning raqamli iqtisodiyotdagi rolini oshirish va ularning muvaffaqiyatli integratsiyasini ta'minlash uchun muhim qadamlarni belgilashga yordam berdi.

XULOSA

Raqamli iqtisodiyotning tez sur'atlar bilan rivojlanishi yuqori malakali xotin-qizlarni jamiyatga tayyorlashda yangi imkoniyatlar va shu bilan birga, yangi qiyinchiliklarni ham keltirib chiqarmoqda. Ushbu tadqiqotda xotin-qizlarni raqamli iqtisodiyotga muvaffaqiyatli integratsiya qilishda duch kelinadigan asosiy muammolar va ularni hal qilish bo'yicha tavsiyalar tahlil qilindi.

Asosiy natijalar quyidagilarni ko'rsatdi:

Ta'lim va kasbiy tayyorgarlik: Xotin-qizlar STEM yo'nalishlarida yetarlicha ta'lim olmayaptilar, bu esa ularning texnologiya sohasida ishlash imkoniyatlarini cheklaydi. Ta'lim imkoniyatlarini kengaytirish va maxsus dasturlarni joriy etish orqali bu muammolarni hal qilish mumkin.

Raqamli tafovut va resurslar yetishmovchiligi: Internet va raqamli texnologiyalarga kirish imkoniyatlari cheklanganligi xotin-qizlarning raqamli iqtisodiyotda ishtirok etishlariga to'sqinlik qilmoqda. Raqamli savodxonlikni oshirish va internet kirish imkoniyatlarini kengaytirish bu masalada muhim qadamlar hisoblanadi.

Ijtimoiy va madaniy to'siqlar: Ko'pgina jamiyatlarda mavjud ijtimoiy va madaniy me'yorlar xotin-qizlarning kasbiy rivojlanishlariga to'sqinlik qiladi. Gender tenglikka oid siyosatlar va dasturlar orqali bu to'siqlarni bartaraf etish mumkin.

Ish joylarida gender tengligi: Xotin-qizlarning yuqori lavozimlarga ko'tarilishi qiyin kechmoqda, bu esa ularning yetakchi rol o'ynash imkoniyatlarini cheklaydi. Ish joylarida gender tenglikka oid strategiyalarni ishlab chiqish va amalga oshirish orqali bu muammoni hal qilish mumkin.

Tarmoq va hamkorlik imkoniyatlari: Xotin-qizlar uchun professional tarmoqlar va klublar tashkil etilishi, tajriba almashish imkoniyatlarini yaratish ularning kasbiy rivojlanishlariga katta yordam beradi.

Xotin-qizlarga STEM yo'nalishlarida ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytirish uchun maxsus dasturlar va grantlar ajratilishi lozim.

Raqamli savodxonlikni oshirish va internet kirish imkoniyatlarini kengaytirish bo'yicha o'quv dasturlari tashkil etilishi kerak.

Gender tenglikka oid siyosatlar va dasturlarni ishlab chiqish va amalga oshirish orqali ijtimoiy va madaniy to'siqlarni bartaraf etish muhim.

Ish joylarida gender tenglikka oid strategiyalarni ishlab chiqish va amalga oshirish orqali xotin-qizlarning yuqori lavozimlarga ko'tarilishlarini qo'llab-quvvatlash zarur.

Professional tarmoqlar va klublar tashkil etish, xotin-qizlar o'rtasida tajriba almashish imkoniyatlarini yaratish lozim.

Ushbu tavsiyalar xotin-qizlarning raqamli iqtisodiyotga muvaffaqiyatli integratsiyasini ta'minlashga va ularning kasbiy rivojlanishlariga katta hissa qo'shishi mumkin. Raqamli

iqtisodiyotning rivojlanishi bilan birga, xotin-qizlarning ushbu jarayonga samarali qo'shilishi jamiyat umumiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Адабиётлар руйхати

1. Alsos, G. A., Hytti, U., & Ljunggren, E. (2016). Gender and Innovation: State of the Art and a Research Agenda. *International Journal of Gender and Entrepreneurship*, 8(1), 63-89. doi:10.1108/IJGE-09-2015-0033
2. Börner, K., & Scharnhorst, A. (2021). Digital Skills in the Gender Divide: The Case of European Youth. *Journal of Information Technology & Politics*, 18(2), 189-207. doi:10.1080/19331681.2020.1831201
3. Cohoon, J. M., & Aspray, W. (2006). Women and Information Technology: Research on Underrepresentation. *Journal of Women and Minorities in Science and Engineering*, 12(2), 99-109. doi:10.1615/JWomenMinorScienEng.v12.i2.10
4. Trauth, E. M., Quesenberry, J. L., & Huang, H. (2009). Retaining Women in the IT Workforce: Theorizing the Influence of Organizational Factors. *European Journal of Information Systems*, 18(5), 476-497. doi:10.1057/ejis.2009.31
5. Van Deursen, A. J. A. M., & Van Dijk, J. A. G. M. (2014). The Digital Divide Shifts to Differences in Usage. *New Media & Society*, 16(3), 507-526. doi:10.1177/1461444813487959
6. Venkatesh, V., Morris, M. G., & Ackerman, P. L. (2000). A Longitudinal Field Investigation of Gender Differences in Individual Technology Adoption Decision-Making Processes. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 83(1), 33-60. doi:10.1006/obhd.2000.2903